

Normativa i documents de referència

Normativa

- DECRET 142/2007, de 26 de juny, pel qual s'estableix l'ordenació dels ensenyaments de l'educació primària.

<https://www.gencat.net/diari/4915/07176074.htm>

Article 4

La llengua catalana, eix vertebrador del projecte educatiu.

4.6 El projecte educatiu dels centres preveurà l'acollida personalitzada de l'alumnat nouvingut. En el projecte lingüístic es fixaran criteris perquè aquest alumnat pugui continuar o iniciar, si escau, el procés d'aprenentatge de la llengua.

4.7 L'alumnat té dret a no ésser separat en centres ni en grups classe diferents per raó de llur llengua habitual.

- Instruccions per a l'organització i el funcionament dels centres per al curs 2007-2008.

3. Atenció a les necessitats educatives de l'alumnat

http://educacio.gencat.net/portal/page/portal/IDE/DIIC?p_amb=4944&p_apa=1927&p_nrm=4946

3.4. Atenció a l'alumnat nouvingut

Es considera alumne/a nouvingut aquell alumne/a de nova incorporació al sistema educatiu de Catalunya en els vint-i-quatre mesos darrers.

Davant el xoc emocional que en aquest alumnat pot representar l'arribada a un entorn social i cultural completament nou, el centre ha de preveure mesures específiques per tal que pugui sentir-se ben acollit i percebre el respecte de la comunitat educativa envers la seva llengua i cultura. Cal organitzar els recursos i estratègies adequades perquè, al més ràpidament possible, pugui seguir amb normalitat el currículum i adquirir l'autonomia personal dins l'àmbit escolar o social.

El centre ha de donar una resposta personalitzada per garantir l'aprenentatge de la llengua, l'accés al currículum comú i els processos de socialització d'aquest alumnat, i establir els criteris metodològics i els materials curriculars que facilitin la integració a les aules ordinàries des del primer moment.

Correspon al tutor o tutora del grup i al coordinador o coordinadora de llengua, interculturalitat i cohesió social del centre determinar les actuacions que es duran a terme per atendre les necessitats educatives d'aquest alumnat, així com els trets bàsics de les formes organitzatives i dels criteris metodològics que es considerin més apropiats.

3.4.2. Aula d'acollida

L'aula d'acollida ha d'esdevenir un punt de referència i un marc de treball obert amb una constant interacció amb la dinàmica del centre, que permeti una atenció emocional i curricular personalitzada i un aprenentatge intensiu de la llengua catalana. Ha de proporcionar a l'alumnat nouvingut una atenció adequada a les necessitats i als progressos relacionals i lingüístics, sense perdre el contacte amb la resta de grup classe al qual estigui adscrit.

La metodologia de l'aula d'acollida ha de tenir en compte l'organització dels aprenentatges de manera globalitzada, l'existència d'activitats funcionals, el foment del treball cooperatiu i l'establiment de relacions personals positives.

És convenient que l'horari de l'aula d'acollida no interfereixi en aquelles àrees que l'alumnat nouvingut pot compartir amb els companys de classe i que la durada de l'assistència vagi disminuint a mesura que avanci en els aprenentatges. Cal garantir un espai on l'alumnat interactui amb la resta de l'alumnat del grup classe per facilitar el seu procés de socialització.

Cap alumne/a no ha de romandre totes les hores lectives a l'aula d'acollida. Una opció recomanable seria que hi estigués la meitat del seu horari lectiu. El pas de l'alumnat nouvingut a l'aula ordinària demana molta coordinació i una atenció educativa que incrementi progressivament els aprenentatges normalitzats, però amb prou suport per assegurar l'èxit escolar.

Pel caràcter obert de l'aula, els alumnes han de poder incorporar-s'hi en qualsevol moment del curs, i també s'ha de poder decidir la reincorporació d'un alumne o alumna a l'aula ordinària en el moment que es consideri més adient.

El nombre de mestres que intervé a l'aula ha de ser reduït.

El recurs "aula d'acollida" ha d'estructurar-se de manera flexible, en funció de les necessitats de l'alumnat que ha d'atendre i tenint en compte la cultura organitzativa de cada centre. Això implica la possibilitat d'atendre alumnat en grups diversos en funció de la seva escolarització prèvia, la seva llengua d'origen o altres característiques que puguin determinar necessitats educatives específiques diferenciades. Es recomana que el nombre màxim d'alumnat que treballa simultàniament en cada grup se situï a l'entorn dels deu alumnes. És important recordar que l'usuari habitual de l'aula d'acollida ha de ser l'alumnat nouvingut que s'ha incorporat al centre a partir dels 8 anys o del tercer curs d'educació primària.

El professorat ha de tenir experiència docent i domini de les tecnologies de la informació i la comunicació. D'entre aquest professorat, el director/a del centre nomenarà el tutor o tutora responsable. Es preveu un assessorament i un pla de formació específic per al professorat.

El tutor o tutora del grup classe ordinari, com a responsable del seguiment de l'alumnat, ha de vetllar especialment pel progressiu assoliment de les competències bàsiques de l'alumnat que assisteix durant una part del seu horari escolar a l'aula d'acollida i per la coordinació, a aquests efectes, amb el tutor o tutora d'aquesta aula i el coordinador o coordinadora de llengua, interculturalitat i cohesió social del centre.

3.4.3. Adaptacions del currículum per a l'alumnat nouvingut

L'aprenentatge de la llengua de l'escola és una de les primeres necessitats de l'alumnat que, sense conèixer-la, s'incorpora als centres educatius de Catalunya. Per això, a més de les activitats docents dedicades directament a l'ensenyament de la llengua catalana, tota la comunitat educativa ha de vetllar especialment per facilitar-ne l'aprenentatge.

L'especificitat del procés d'aprenentatge d'aquest alumnat, sovint incorporat durant el curs escolar, amb situacions singulars fruit de la diversitat d'edats, procedències i processos d'escolarització previs i especialment el fet de compartir el temps escolar entre l'aula d'acollida o altres estructures de suport i l'aula ordinària, fa necessària l'elaboració d'un pla individual intensiu.

Aquest document ha de recollir la informació obtinguda amb l'avaluació inicial de l'alumne/a nouvingut, ha de prioritzar les necessitats educatives a treballar i ha d'establir els mecanismes de planificació, seguiment i avaluació del procés d'acceleració del seu aprenentatge, que li ha de permetre incorporar-se plenament, al més aviat possible, a la dinàmica habitual del seu grup classe de referència. I tot això s'ha de fer tenint en compte la diversitat de l'alumnat i la coresponsabilitat de tots els agents que intervenen en el seu aprenentatge.

Quan les necessitats educatives de l'alumne/a comportin importants dificultats afegides a les pròpies de la competència lingüística, s'ha d'elaborar la corresponent adaptació curricular individualitzada (ACI) o, si escau, s'ha de proposar una modificació del currículum. Les adaptacions curriculars individualitzades i les modificacions del currículum han de preveure el procés d'adquisició de les competències bàsiques: comprensió i expressió oral i escrita, agilitat en el càlcul i en la resolució de problemes, coneixements essencials dels àmbits social i científic i autonomia en el treball escolar.

Les adaptacions curriculars individualitzades han d'explicitar les característiques o situació de l'alumnat, les prioritats educatives, la proposta curricular i els emplaçaments en què es durà a terme, així com els criteris per al seguiment i l'avaluació dels aprenentatges d'aquest alumnat.

Cal preveure la dotació dels suports necessaris amb tots els recursos del centre per a l'alumnat amb una escolarització prèvia deficient.

Correspon als equips de cicle i al professorat específic que atén l'alumnat nouvingut, amb la col·laboració del coordinador/a de llengua, interculturalitat i cohesió social del centre i de l'assessor o assessora dels LIC, elaborar i actualitzar els plans individuals intensius.

Quan les dificultats d'un alumne/a comporten que manifesti necessitats educatives especials, el tutor o tutora, amb la col·laboració del mestre/a d'educació especial i de l'EAP, coordinarà amb l'equip de cicle la formalització per escrit de les adaptacions curriculars individualitzades i les modificacions del currículum per a l'alumnat de nova incorporació.

3.4.4. Avaluació de l'alumnat nouvingut

L'avaluació dels processos d'aprenentatge de l'alumnat nouvingut s'ha de dur a terme en relació amb els objectius del seu pla individual intensiu, adaptació curricular individualitzada o modificació del currículum. L'avaluació ha de ser contínua, amb observació sistemàtica i visió global del seu

progrés d'aprenentatge, integrant les aportacions i les observacions efectuades en cada una de les àrees.

Recursos

Bibliografia bàsica:

- CARBONELL, F. *L'acollida*. Barcelona: Eumo i Fundació Jaume Bofill, 2006.
- CRU, J.; MARTÍ, S. *Guia de recursos sobre diversitat lingüística. El Recull – Entrellat*, 11. Barcelona: Grup de biblioteques catalanes associades a la UNESCO, LINGUAPAX i UNESCOCAT, 2007.
http://www.unescocat.org/ct/quisom/biblio/pdf/entrellat_11.pdf

Recursos a la xarxa:

- Pla LIC, annex 4: *La situació de la llengua als centres educatius: actuacions per consolidar-la i potenciar-la*.
http://www.xtec.net/lic/intro/documenta/annex4_llengua.pdf
- *Nova immersió i canvis metodològics*. Caixa d'Eines número 2 + CD. Conclusions de la Comissió corresponent del Consell Assessor de la Llengua a l'Escola.
<http://www.xtec.es/lic/intro/documenta/caixaeines2.pdf>
- *Coneixement i ús de la llengua*. Caixa d'Eines número 2 + CD. Conclusions de la Comissió corresponent del Consell Assessor de la Llengua a l'Escola.
<http://www.xtec.es/lic/intro/documenta/caixaeines2.pdf>
- MARTÍNEZ, M.; NUSSBAUM, L. "Parelles lingüístiques en un IES" Caixa d'Eines número 3, 2005.
<http://www.xtec.es/lic/intro/documenta/caixaeines3.pdf>
- Caixa d'Eines número 4 dedicada a l'aula d'acollida.
<http://www.xtec.es/lic/intro/documenta/caixaeines4%20.pdf>
- Bones pràctiques. Espai LIC.
http://www.xtec.cat/lic/nouvingut/expe_centres.htm
i també
http://www.xtec.es/lic/nouvingut/expe_tutors.htm
- CCOO. *En català tu hi guanyes! L'experiència dels voluntaris lingüístics a CCOO de Catalunya*. 2006.
http://sl.ccoo.cat/sl/incl/voluntaris_revista.pdf
- Espai LIC.
<http://www.xtec.es/lic/>
- CONSORCI PER A LA NORMALITZACIÓ LINGÜÍSTICA. *Voluntaris per la llengua*.
<http://www.cpnl.cat/immigracio/index.html>